

wody akwaryjnej i stawowej, gdyż lek zmieszany z karmą w obu tych warunkach miał niewielki kontakt z wodą. Wykonane w pracy obserwacje zgodnie z jej celem ograniczały się jedynie do skuteczności leku, trudno więc sądzić o przyczynach, które wpłynęły na brak pozytywnego efektu terapeutycznego w warunkach stawowych.

Wniosek

Preparat Systemex firmy Wellcome nie jest środkiem leczniczym, który można by polecić do zwalczania botriocefalozы karpia w warunkach stawowych. W warunkach akwaryjnych można wprowadzić uzyskać u karpia pozytywny efekt leczniczy po zastosowaniu dawki 2,0 ml/kg masy ciała, nie ma to jednak praktycznego znaczenia, gdyż po zastosowaniu kuracji przeciwo-baczej w stawach w dawce nawet czterokrotnie wyższej (8,0 ml/kg m.c.) nie uzyskuje się uwolnienia karpia od tej inwazji.

Piśmiennictwo

1. Pańczyk J., Żelazny J.: Gosp. ryb. 26, 10, 1974.
2. Żelazny J.: Bull. vet. Inst. Puławy 23, 20, 1979.

3. Żelazny J.: Medycyna Wet. 36, 295, 1980.

Adres autora: dr Jan Żelazny, Al. Partyzantów 57, 24-100 Puławy.

Железный Я., Прост М. — Исследования эффективности Систамекса против ботриоцефалоза карпов.

Эффективность средства проверяли у карпов К₁ в лабораторных условиях и в прудах. Средство вводили в корме. Из примененных для карпов в аквариумах доз 0,75, 1,0, 1,5, 1,75 и 2,0 мл/кг массы тела лишь последняя оказалась эффективной и вызывала потерю жизнеспособности мстад. Введение карпам Систамекса в корме в пруды не дало терапевтического эффекта даже после применения 4-кратно большей дозы 8,0 мл/кг массы тела.

Żelazny J., Prost M. — Studies on the efficacy of Systemex against bothryocephalosis in the carp.

The efficacy of the drug estimated in carps in laboratory and pond conditions. The drug was applied in fodder. From the doses used in aquarium: 0,75, 1,0, 1,5, 1,75 and 2,0 mg/kg of body weight, only the last dose appeared to be effective and caused death of tapeworms. After applying Systemex in fodder in ponds, even at dose of 8,0 mg/kg of body weight e. g. at a dose four times higher than that effective in laboratory conditions, therapeutical effect was not observed.

ZBIGNIEW POMORSKI, MARIAN MIĄCZ

Przypadek polekowych zmian skórnych o charakterze anafilaksji miejscowej, powstałych w następstwie nietolerancji penicyliny u świń

Z Kliniki Chorób Wewnętrznych Instytutu Chorób Niezakaźnych Wydziału Weterynaryjnego AR w Lublinie

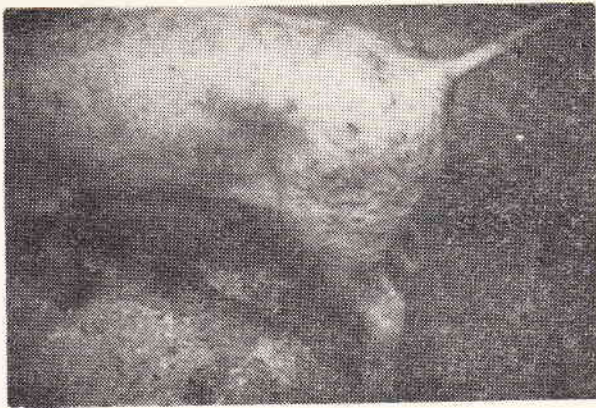
Obserwowane najczęściej w warunkach klinicznych polekowe odczyny alergiczne u świń powodowane są parenteralnym wprowadzeniem obcogatunkowych białek zawartych w biopreparatach używanych w profilaktyce i leczeniu tego gatunku zwierząt. Surowice odpornościowe otrzymywane od immunizowanych koni są jednym z nich i wobec nich właśnie najczęściej odnotowywane były odczyny o charakterze uczuleniowym (1, 2, 4).

Dane na temat innych uczuleń polekowych są w piśmiennictwie weterynaryjnym wyjątkowo skąpe i dotyczą przede wszystkim nadwrażliwości penicylinowej napotykaną zwłaszcza u psów (3, 5, 6, 7). Brak jest natomiast informacji odnośnie tej problematyki u świń oraz pozostałych gatunków zwierząt.

Omawiana obserwacja dotyczy świni-samicy rasy wpb o wadze około 70 kg leczonej w tuł. Klinice nr. ks. klin. 1377/80) z powodu zakażenia włoskowcem różycy. Choremu zwierzęciu podano domięśniowo 15 tys. j.m. penicyliny na kg c.c. (preparat Penic. proc. Polfa) oraz surowicę p. różycową (prep. — Rhusionormin — Biovet) w ilości 5 ml na 10 kg c.c.. Po upły-

wie około godziny od wykonanej iniekcji właściciel zaobserwował pojawienie się na dotychczasowo czystej skórze licznych drobnych, nagle powstałych zmian wykwitowych, połączonych z dość silnym świądem. W związku z powyższym zwierzę bezzwłocznie przetransportowane zostało do Kliniki, gdzie w trakcie przeprowadzonego badania klinicznego stwierdzono wystąpienie świądu, uogólnionej pokrzywki oraz rozlanego rumienia.

Zmiany pokrzywkowe miały postać różnej wielkości bąbli i zlokalizowane były najintensywniej w okolicy pośladków i obu łopatek. Na rozlanych obszarach rumienia, w późniejszym okresie choroby, stwierdzono drobne ogniska wysypkowe oraz obszary łuszczenia. Początkowo dość intensywny świąd w miarę upływu czasu i zaprzestania pojawiania się nowych zmian wykwitowych, uległ dość wyraźnemu osłabieniu, by po upływie około 15—16 godz. (od momentu pojawienia się pierwszych bąbli) całkowicie zaniknąć. Opisane powyżej zmiany utrzymywały się w nasilonej formie przez niespełna 24 godz, po upływie zaś 36 godz. w większości zanikały całkowicie, bądź prze-

Ryc. 1.

kształciły się we wspomniane poprzednio zmiany. Z uwagi na niewątpliwy związek przyczynowy pomiędzy pojawieniem się skórnych zmian chorobowych a zastosowanym leczeniem, w rozpoznaniu należało uwzględnić możliwość wystąpienia nietolerancji alergicznej wobec składowych zastosowanych preparatów. Jest rzeczą oczywistą, że największe szanse na wywołanie nadwrażliwości miała w omawianym układzie surowica końska bądź penicylina, od nich też przede wszystkim rozpoczęto analizowanie przedstawionego przypadku. Z przeprowadzonej szczegółowo anamnezy wynikało, że zwierzę w dotychczasowym okresie życia nie chorowało, nie stosowano więc żadnych leków poza profilaktycznym podaniem w formie iniekcji w okresie odchowu preparatów żelazowych (prawdopodobnie Ferrodex lub Suiferrovit) i serowakcyny Suiforin. W żywieniu zwierząt właściciel stosował przede wszystkim zlewki z zakładów gastronomicznych, mieszanki typu przemysłowego okresowo wzbogacając je preparatami mineralnymi jak: Biotan, Biovit czy Formasan.

Brak w zebranych wywiadzie danych odnośnie kontaktu z którąś z podejrzanych substancji nie powodował wykluczenia stawianych podejrzeń, a to ze względu na możliwość kontaktów utajonych bądź pośrednich. Opisywano bowiem np. przypadki biernego przeniesienia (poprzez siarę) uczulenia wobec surowicy końskiej ze szczepionych nią macior na prosięta-oseski (1, 2). Teoretycznie niemożliwym było wykluczenie kontaktu zwierzęcia z penicyliną, której ślady mogły przedostać się do organizmu ze stosowanych w żywieniu mieszanek, lub z podawanego w okresie oseskowym mleka. Z tych też względów zdecydowano się na wprowadzenie do badania skórnych testów alergicznych, na podstawie których możliwe byłoby potwierdzenie, bądź wykluczenie istniejącego podejrzeń. Wykonano więc próbę wprowadzając śródskórnie (w osobne miejsca) okolice bocznej powierzchni szyi (nieopodal ucha) rozcieńczoną w stosunku 1:1000 surowicę końską, preparat Testarpen, 20 j.m. penicyliny krystalicznej oraz 0,1 ml 2% polokainy. Dokonany w 20 min. po wykonaniu próby odczyt wykazał wystąpienie wyraźnego odczynu miejscowego (obrzęk i zaczerwienienie) jedynie w okolicy wprowadzenia Testarpenu — próba ta więc uznana została za dodatnią. Podsumowując uzyskany wynik należy uznać, iż wykryta nadwrażliwość spowodowana była nietolerancją wobec związków penicilinowych, czyli tzw. większej determinanty uczulenia popenicylinowego.

Piśmiennictwo

1. Fey H., Hauser H., Masseri W.: Schweizer Arch. Tierheilk. 102, 285, 1960.
2. Fey H., Sturchker W.: Schweizer Arch. Tierheilk. 104, 236, 1962.
3. Karna T.: Pol. Tyg. lek. 42, 1645, 1977.
4. Pomorski Z.: Nowości Wet. 10, 81, 1980.
5. Pomorski Z.: Życie wet. 52, 198, 1977.
6. Pomorski Z.: Medycyna Wet. 36, 484, 1980.
7. Rudzki Z.: Pol. Arch. wew. 50, 229, 1973.

Adres autora: dr Zbigniew Pomorski, Aleja Kraśnicka 89/2, 20-718 Lublin.

INDRIERI R. J., HOLLIDAY T. A., KEEN C. L.: Krytyczna ocena zachowania się fosfokinazy kreatyny w płynie mózgowo-rdzeniowym u psów w przebiegu schorzeń układu nerwowego. (Critical evaluation of creatine phosphokinase in cerebrospinal fluid of dogs with neurologic diseases). Am. J. vet. Res. 41, 1299—1303, 1980 (8).

Fosfokinaza kreatyny (CPK) występuje w mięśni serca, mięśniach szkieletowych oraz w tkance nerwowej. Poziom tego enzymu oznaczony u 135 psów (82 samce, 53 samice, średni wiek $5,7 \pm 3,5$ roku) z nowotworzeniem, zmianami zapalnymi, polineuropatiami, myelopatią, wypadnięciem dysku wynosił $9,1 \pm 22,4$ j.m/l w płynie mózgowo-rdzeniowym i $49,5 \pm 38,7$ j.m/l w surowicy krwi. Natomiast u zdrowych psów wynosił on w płynie mózgowo-rdzeniowym 3,1 j.m/l, w surowicy 6,2 j.m/l. Określenie poziomu CPK w diagnostyce schorzeń układu nerwowego nie odgrywa większej roli. Jedynie w 26,8% płynu mózgowo-rdzeniowego i 54,8% próbek surowic pochodzących od psów z zaburzeniami układu nerwowego wystąpił wzrost CPK.

G.

GOONERATNE S. R., McHOWELL J. C.: Wydzielanie kinazy kreatyny i zmiany w mięśniach przy chronicznym zatruciu owiec miedzią. (Creatine kinase release and muscle changes in chronic copper poisoning in sheep). Res. vet. Sci. 28, 351—361, 1980 (3).

Chroniczne zatrucie miedzią wywołano u owiec przez podawanie przez 5 dni w tygodniu 0,2% wodnego roztworu siarczanu miedzi w dawce 10 ml/kg wagi ciała. Z chwilą wystąpienia hemolizy obserwowany gwałtowny wzrost poziomu kinazy kreatyny w płynie mózgowo-rdzeniowym nie zmieniał się przez cały okres obserwacji. Badania izoenzymu wykazały, że kinaza kreatyny uwalnia się z mięśni. W mitochondriach włókien mięśniowych owiec poddanych ubojowi w okresie hemolizy i po hemolizie występowały zmiany typowe dla niedoboru witaminy E. Wzrost poziomu kinazy kreatyny w okresie hemolizy jest następstwem przejściowego zwiększenia przepuszczalności błon mięśniowych w następstwie hypoksji, hyperkuperemii oraz obniżenia zawartości witaminy E i seleniu we krwi i w tkankach.

G.